

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: *FRPS/403 /2012/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

339/2012. (X. 17.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2012. május 24-én előterjesztett **panaszát** a 2012. október 17-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a T. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos panaszbeadványában előadta, hogy a szomszédja – aki véleménye szerint „nem beszámítható” – miatt nem tudja megjavítani a házánál lévő melléképület ereszcatornáját. A szomszéd (R. I.) ugyanis korábban többször megfenyegette már, amikor a javítási munkálatokat el akarta végezni. A panaszos fél, hogy R. I. lelöki a létráról, mert abból a magasságból halálos is lehet az esése.

2012. május 23-án ismét szóváltásba elegyedtek a csatorna ügyében. A szomszéd felesége azonban a helyzet rendezése helyett kihívta a rendőröket. A panaszos elmondta a feleségnek, hogy amennyiben nem engedik elvégezni a javítási munkákat, megelégszik azzal is, ha elvégeztetik azt egy szakemberrel. Megjegyzi továbbá a panaszos, hogy R. I. és a felesége csak gondolja a szomszédos telket, a terület, amelyre a munkálatokhoz be kellene a panaszosnak jutnia, egy német férfié.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos elmondta a történeteket és a szomszéd fenyegetéseit a kérkező I. Települési körzeti megbízottnak, továbbá kérte, hogy a rendőrség szállítsa el elmevizsgálatra a szomszédját, de megtagadták a kérését.

A panaszos szeretné, ha mihamarabb megoldódna ez a helyzet, mert már számos hivatalnál járt, pedig csak az ereszcsonát szeretné megjavítani.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) B. T. r. ftzls. és A. Z. r. tzls. körzeti megbízottak 2012. június 22-én kelt jelentésükben előadták, hogy 2012. május 23-át kb. 2 héttel megelőzően az I. települési KMB irodán személyesen megjelent a panaszos. Mivel szellemi leépülése miatt kommunikációs zavarokkal küszködik, élőszó helyett kézírásával egy levelet adott át, amelyben a háza Arany J. u. 27. szám felőli oldalának megjavításához rendőri segítséget kért. A leírtak szerint erre azért tart igényt, mert a szomszéd ház német tulajdonosai nem laknak ott, hanem a házra a szemben lakó szomszéd, R. I. felügyel, aki azonban a munkálatok elvégzését nem engedélyezi számára.

Ekkor a panaszost tájékoztatták, hogy ez a bejelentése az I. Települési Polgármesteri Hivatalra tartozik, panaszával oda forduljon. Elmondták neki azt is, hogy szomszédja vagy annak megbízottja köteles részére a ház hátsó falának, csatornájának stb. megjavításához szakmai utat biztosítani, továbbá köteles a munkálatok elvégzésére időt biztosítani. Felhívták a figyelmét arra is, hogy amennyiben az előre megbeszélt időpontban a szomszéd vagy annak megbízottja a karbantartási munkálatokat akadályozza, abban az esetben rendőri intézkedésnek van helye, és a szükséges rendőri segítséget is meg fogják adni részére. A panaszos a tájékoztatást tudomásul véve a KMB irodáról eltávozott.

Ezt követően kb. 1 hét elteltével K. S. ny. r. ftzls. mobiltelefonon felhívta a körzeti megbízottakat, és arra kérte őket, hogy keressék fel R. I.-t, aki a németországi tulajdonost telefonon értesítette, hogy az ingatlanjára engedély nélkül átment a panaszos és ott különböző lemezdarabokat és gerendákat helyezett el, továbbá a német tulajdonos által elhelyezett, az átjárást akadályozó paravánt is feldöntötte. Az ügyben azért hívta a rendőröket K. S. ny.r. ftzls., mert a német állampolgárral baráti kapcsolatot ápol, és körzeti megbízottak mobiltelefonszámát csak ő ismerte, R. I. nem.

Ezt követően a rendőrök a német állampolgár I. település, A. J. u. 27. szám alatti házához mentek, amely a panaszos ingatlanjával közvetlen szomszédságban van. Megérkezésükkor R. I. fogadta a rendőröket, akivel átmentek a német állampolgár házának udvarára, ahol R. I. megmutatta, hogy a panaszos a melléképületének hátsó fala mellé ereszcsona darabokat helyezett el, a falat több darab 2 méteres fa, illetve betongerendával támasztotta meg, továbbá a panaszos családi háza és melléképülete közé húzott, kb. 120 cm magas és 150 cm falhosszúságú falszakaszt megbontotta, és azon átmászva jutott át a német család udvarára. Ugyanekkor mutatta meg R. I., hogy a megbontott falszakasz elé a német család egy paravánt

készített, – mivel a fal alacsonysága miatt a panaszos állandóan átleskelődött – amit a panaszos felborított.

Ekkor a panaszos megjelent a saját ingatlanján, a megbontott falszakasznál, ahonnan a rendőrök áthívták a szomszéd udvarba, hogy a problémát közösen megbeszélhessék. A panaszos a megbontott falszakaszon átmászva a szomszéd ingatlan udvarára lépett. A rendőrök közölték vele, hogy nincs joga ahhoz, hogy engedély nélkül más ingatlanjára átmászkáljon, szólnia kellett volna R. I.-nek, hogy engedje át a karbantartás elvégzése érdekében. Erre a panaszos azt felelte, hogy ő nem foglalkozik R. I.-vel. Nehézkesen elmondta azt is, hogy miután a rendőröktől tájékoztatást kapott legutóbb, bement az I. Települési Polgármesteri Hivatalba, ahol kapott egy térképmásolatot a két ingatlan közötti határvonal elhelyezkedéséről. Az alapján úgy véli, hogy a ház háta mögött van még kb. 1 méternyi területe, ahol azt csinál, amit akar. A rendőrök megjegyzik, hogy a két ingatlant a panaszos épületei mögött nem választja el kerítés, csak az épületek után, a két ingatlan területe között.

A rendőrök elmondták neki azt is, hogy amennyiben nincs konkrétan kijelölve a határ, akkor azt ki kell méretni és a további vitát csak ennek ismeretében érdemes folytatni, de felszólították, hogy addig a szomszéd udvarára az engedély nélküli átjárást fejezze be, mert ezzel birtokháborítást követ el. A panaszos erre azt válaszolta, hogy neki joga van a házat és a melléképülete hátsó falát karbantartani. A rendőrök ismét közölték vele, hogy ahhoz valóban joga van, de a munkálatok időpontját előre jelentse be R. I. gondnoknak, akinek kötelessége arra az időre az átjárást biztosítani. A panaszos azt mondta erre, hogy ő nem tud előre időpontot adni, akkor akar jönni, amikor ideje van. Erre ismét azt válaszolták neki, hogy egyeztessen időpontot, mert azt nem teheti meg, hogy minden nap átjárkál felügyelet nélkül más udvarára.

R. I. is közölte vele, hogy döntse el, mikor akar karbantartást végezni, mert akkor kinyitja a kapukat, és engedélyezi számára az átjárást. A panaszos azt felelte, hogy erre nem tud választ adni, majd közölte, hogy nincs értelme a további beszélgetésnek, és a megbontott falon a saját udvarára visszamászott.

Mivel a panaszos a paraván feldöntésével kárt nem okozott, rendőri intézkedésre a továbbiakban nem volt szükség, ezért az ingatlan udvarát elhagyták a rendőrök. Megjegyzik azonban a rendőrök, hogy a panaszban szereplő, megjavítani kívánt csatorna szakasz a melléképületén található, pontosabban a melléképület hátsó fala mellett a talajon, a szomszéd udvarában. Az ereszcsonna felszerelése nem kíván létrás munkát, mivel a melléképület tetőszerkezetének eresze a talajtól kb. 1 - 1,5 méter magasságban van

Ezt követően 2012. május 23-án, szolgálatuk teljesítése során K. S. ny.r. ftzls. mobiltelefonon felhívta a körzeti megbízottakat, és arra kérte őket, hogy ha van idejük menjenek ki az A. J. utcába, mert telefonon felhívta R. I. felesége, hogy a panaszos a házuk kapuja előtt kiabál, és a kaput rángatja. Rövidesen a helyszínre érkeztek a rendőrök, de ekkorra a panaszos már visszament a házába. Megérkezésükkor R. I. felesége kijött az utcára, és elmondta, hogy a panaszos azért kiabált, mert át akart menni a német család udvarára.

Ekkor ment ki az utcára a panaszos is, aki átadott a rendőröknek egy papírt, amelyen az szerepelt, hogy a rendőrök vitessék el elmeógyógyintézetbe R. I.-t, mert vörös a haja. A

rendőrök megkérdezték tőle, hogy szerintük mi az összefüggés a vörös haj és az elmezavar között, amelyre a panaszos azt felelte, hogy minden vörös hajú ember bolond, ezért R. I.-t azonnal vigyék el. A rendőrök azt válaszolták neki, hogy ez nem alapja annak, hogy valakit a rendőrség elvitessen, úgyhogy R. I.-t sem vihetik el a vörös haja miatt. A panaszos ekkor az utcát elhagyva a lakásába távozott.

Az ügyel kapcsolatban 2012. június 22-én felhívta B. T. r. ftzls. a háziiorvosi rendelőt, ahol kérdésére dr. K. I. házi orvos tájékoztatta, hogy a panaszos egy 2010. április 2-i orvosi bizottsági megállapítás szerint 100%-os rokkant szellemi leépülés és magatartászavar miatt, amelyet pszichológiai szakvélemény is megerősített. Dr. K. I. elmondta, hogy a panaszos betegségéről írásos igazolást kiadni nem tud, mivel a szakorvosi iratok a panaszosnál vannak, és a panaszos betegségéről csak háziiorvosi minőségében van tudomása.

A jelentés mellé a rendőrök csatolták továbbá az I. Települési Község Polgármesteri Hivatalában F. K. M. főtanácsos által 2012. május 28-án készített Hivatalos feljegyzést, mely E. L. német állampolgár bejelentését és annak kivizsgálást tartalmazza a panaszossal kapcsolatban. (Ennek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.)

A panaszos bejelentésével kapcsolatban egyéb rendőri intézkedésekre nem került sor és mivel egyik bejelentés sem igényelt konkrét rendőri intézkedést, ezért azokról rendőri jelentést nem készítettek.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos bejelentése alapján fennállt-e a rendőrség intézkedési kötelezettsége.

A panaszos azt kifogásolta, hogy 2012. május 23-án a szomszéd feleségével ismét vitába keveredett, aki kihívta a rendőröket. A panaszos elmondta a történeteket a körzeti megbízottnak és kérte, hogy a szomszédját szállítsa el a rendőrség elmevizsgálatra, amely kérését a rendőrség megtagadta.

A rendőrségi iratok ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a panaszos és a szomszédja közötti vita miatt már több alkalommal volt rendőri intézkedés, illetve a javítási munkálatokkal kapcsolatban a rendőrök tájékoztatták is a panaszoszt a jogi lehetőségeiről. 2012. május 23-án ismét a helyszínre mentek bejelentés alapján, ahol a panaszos szomszédjának felesége elmondta, hogy a panaszos kiabált a kapujuk előtt, mert be akart menni a vitában érintett telekre. Ekkor megjelent a panaszos, aki írásban kérte, hogy a szomszédot vitesse a rendőrség elmeógyógyintézetbe, mert vörös a haja, ami annak a jele, hogy örült. A rendőrök közölték a

panaszossal, hogy ez nem lehet önmagában az elmevizsgálat oka. A panaszos a közlést tudomásul vette és távozott.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 166. § (1) bekezdése szerint aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen, a magánlaksértés szabálysértését követ el.

A Btk. 176. § (1) bekezdése szerint a magánlaksértés vétségét követi el az, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy ott bent marad.

A Btk. 176/A. § szerint a zaklatás vétségét követi el az, aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetőleg mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, rendszeresen vagy tartósan mást háborgat, így különösen mással, annak akarata ellenére telekommunikációs eszköz útján vagy személyesen rendszeresen kapcsolatot teremteni törekszik, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg.

Szintén a zaklatás vétségét követi el az, aki félelemkeltés céljából a) mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget, vagy b) annak a látszatnak a keltésére törekszik, hogy a sértett vagy hozzátartozója életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy veszélyeztető esemény következik be.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Ugyanezt a megközelítést alkalmazza a Testület akkor is, amikor – mint jelen esetben is – a panasz tárgya, hogy a rendőrség valamely bűncselekmény, vagy szabálysértés áldozatának nem adta meg a tőle elvárható segítséget. A Testület ilyen esetekben is azt vizsgálja (a jogsértő cselekmény megvalósulásának kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a panaszos által sérelmezett bűncselekmény vagy szabálysértés minimális gyanúja fennállt-e, és ennek fényében értékeli a rendőrség tevékenységét.

a) A rendőri jelentések és a panaszosi előadás abban megegyezik, hogy telefonos bejelentést követően érkezett a rendőrség a helyszínre, miután a panaszos és a szomszéd felesége között vita alakult ki.

A konkrét események kapcsán megállapítható, hogy a bejelentés, valamint a panaszos és a szomszédasszonya előadása alapján felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos vagy a szomszédja jogellenes cselekményt (magánlaksértést, illetve zaklatást) követett el, ezért a rendőr köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentések tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A panaszos és a rendőri előadás megegyezik abban, hogy a panaszos azt kérte a rendőröktől, hogy a szomszédját, R. I.-t szállítsák be elmeorvosi vizsgálatra. A két előadás azonban abban különbözik, hogy a panaszos ennek okát miben jelölte meg: míg a rendőri iratok a szomszéd vörös hajára való hivatkozást említik, addig a panaszos előadása szerint ezt azért kérte, mert a szomszédja korábban többször megfenyegette.

Az Rtv. 37. §-a szerint a rendőr az önveszélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében

a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában;

c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására;

d) közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a

lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállíttatásáról;

e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.

A Testületnek tehát jelen esetben abban kellett állást foglalnia, hogy a felmerült olyan körülmény, ami indokolta volna, hogy a panaszos – egyébként a helyszínen nem jelenlevő – szomszédjával, R. I.-vel szemben biztonsági intézkedést alkalmazzon a rendőrség.

A rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a rendőrök a bejelentést követően a helyszínre mentek, ahol először a szomszéd feleségét, majd a panaszost is meghallgatták, illetve megtekintették a helyszínt, majd ezután tájékoztatták a panaszost arról, hogy a kérését a megfelelő jogszabályi felhatalmazás hiányában nem tudják teljesíteni.

Sem a rendőri jelentés, sem a panaszosi előadás nem tartalmaz olyan körülményt, ami arra utalt volna, hogy a panaszos szomszédja önmagát, vagy más veszélyeztetné, és ami fennállása esetén megalapozta volna a biztonsági intézkedés alkalmazását. Egyrészt a panaszos szomszédja a kifogásolt intézkedés idején nem is tartózkodott a helyszínen, másrészt a panaszos maga sem számol be arról, hogy aznap megfenyegette volna, maga is úgy írja le az eseményeket, hogy a szomszédja feleségével szólalkozott össze. Önmagában pedig sem a felek között régebb óta húzódó vita, sem pedig a szomszéd külső megkülönböztető jegyei nem alapolhatják meg a biztonsági intézkedés alkalmazását, ha ahhoz más egyéb, az intézkedést megalapozó körülmény nem társul.

A fentiek alapján a Testület szerint az intézkedő rendőrök megfelelő körültekintéssel jártak el az eset kapcsán, maradéktalanul foganasították a szükséges intézkedéseket és megadták a szükséges tájékoztatást a feleknek.

A Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége, amelynek az eljáró rendőrök megfelelően eleget tettek, így azzal összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

IV.

A Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége, amelynek az eljáró rendőrök megfelelően eleget tettek, így azzal összefüggésben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2012. október 17.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET